

Подвоєння та подовження приголосних

Подовження м'яких приголосних відбувається між двома голосними звуками:

1. В іменниках середнього роду II відміни та похідних від них словах: питання, обличчя, колосся (але в Р.в. множини – питань, облич); життя – життєвий;
2. В окремих іменниках чоловічого і жіночого роду I відміни: суддя, Ілля, рілля, стаття (але у Р.в. множини статей);
3. У формі орудного відмінка однини іменників III відміни: сіль – сіллю, тінь – тінню, ніч – ніччю, даль – даллю;
4. В особових формах дієслова лити та спільнокореневих словах: ллю, ллєш, виллю, переллється, піділлєш;
5. В окремих прислівниках: зрання, спросоння, навмання, попідвіконню попідтинню.

Подовження приголосних НЕ відбувається:

1. В іменниках III відміни у формі орудного відмінка однини (не між двома приголосними): честю, мудрістю, скатертю, пригорщу.
2. У формі називного відмінка іменник закінчується на губні приголосні **б, п, в, м, ф**, або **р**: любов'ю, матір'ю.

Збіг однакових приголосних може відбуватись на межі значущих частин слова:

1. префікса і кореня: наддніпрянський, ввічливий, віддаль, заввишки, роззброїти, беззахисний;
2. двох префіксів: возз'єднання;
3. кореня та суфікса -н-, -ник, -ниц(я): туманний, законний, осінній, годинник, щоденник, віконниця;
4. двох суфіксів: письменник, глибинний;
5. дієслівної основи та постфікса -ся: розрісся, пасся, піднісся, трясся;
6. на межі частин складноскорочених слів: юннат (юний натураліст), політтехнології (політичні технології), страйкком (страйковий комітет), військкомат (військовий комісаріат);
7. подвоєння -н- зберігається перед суфіксом -ість в похідних іменниках і прислівниках: старанний – старанність, старанно, законний – законність, законно.

Літера **Н** подвоюється:

1. у суфіксі збільшено-підсилювального значення -енн(ий): здоровенний, височенний, глибоченний, товстенний;
2. у прикметника на -енн(ий), -анн(ий), -яnn(ий) зі значенням можливості або неможливості дії (наголос падає на суфікс): здійсненний, невблаганний, незрівнянний, непримиренний, неказаний, нескінченний;
3. у прикметниках старослов'янського походження: благословенний, блаженний, огненний, священний, священник

Літера **Н** не подвоюється:

1. у прикметниках, утворених від іменників за допомогою суфіксів -ан-, -ян-, -ин-, -ін-: гречка – гречаний, глина – глиняний, орел – орлиний, чайка – чайний;
2. у дієприкметниках: вихований, сказаний, вивчений.

Винятки: овва, бовван, бовваніти, Ганна, ляний, ссавці.

Подвоєні приголосні в іншомовних словах:

1. у власних іншомовних назвах та похідних від них загальних: Геннадій, Алла, Будда – буддизм, Голландія – голландський, Одіссей – одіссея, Марокко – марокканець.
2. у загальних назвах, які треба запам'ятати: алло, аннали (літопис), біллє (документ), бонна (няня), брутто, нетто, булла (поштовий), ванна, вілла, донна, дурра (рослина), мадонна, манна, мірра (ароматична речовина), мулла (священик у мусульман), мотто (афоризм), панна, панно, пенні (британська монета), тонна, гамма.
3. У словах внаслідок збігу приголосних: імміграція (бо є міграція), ірраціональний (бо є раціональний), контрреволюція (бо є революція), сюрреалізм (бо є реалізм).

У запозичених загальних назвах подвоєні букви не зберігаються: алея, бароко, інтермецо, каса, сума, папараці, піца, хобі, преса, тераса, асистент, бравісимо, новела, беладона, ралі, еміграція.